

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 572/2025
13.05.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирољуба Томића, председника већа, Татјане Вуковић, Слободана Велисављевића, Светлане Томић Јокић и Бојане Пауновић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела полно узнемиравање из члана 182а став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Михајла Живковића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Пироту 1К.бр.205/24 од 05.12.2024. године и Вишег суда у Пироту Кж1.бр. 16/25 од 12.02.2025. године, у седници већа одржаној дана 13.05.2025. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Михајла Живковића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Пироту 1К.бр.205/24 од 05.12.2024. године и Вишег суда у Пироту Кж1.бр. 16/25 од 12.02.2025. године, у односу на повреде закона из члана 438. став 1. тачка 1) и 7) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу захтев за заштиту законитости **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пироту 1К.бр.205/24 од 05.12.2024. године окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривиног дела полно узнемиравање из члана 182а став 1. КЗ и осуђен на новчану казну у износу од 15.000,00 динара коју је дужан да плати у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, а уколико то не учини у остављеном року суд ће исту заменити казном затвора тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора. Одлучено је о трошковима кривичног поступка и имовинскоправном захтеву оштећене, а како је то ближе опредељено у изреци пресуде.

Пресудом Вишег суда у Пироту Кж1.бр. 16/25 од 12.02.2025. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА - адвоката Михајла Живковића и пресуда Основног суда у Пироту 1К.бр.205/24 од 05.12.2024. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА - адвокат Михајло Живковић, због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 7) Законика о кривичном поступку, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости, побијане пресуде преиначи и окривљеног ослободи од оптужбе или евентуални укине и предмет врати на суђење првостепеном суду.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку (ЗКП) и у седници већа коју је одржао без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, налазећи да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА је неоснован у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1) и 7) ЗКП, док је у преосталом делу недозвољен.

Бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости истиче да је правноснажним пресудама учињена повреда закона из члана 438. став 1. тачка 7) ЗКП и истовремено, иако не нумерише, указује и на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП. Наведене повреде закона бранилац образлаже наводима да је тужилаштво поступак покренуло по службеној дужности, подигло оптужни предлог, суд донео правноснажну пресуду, којом је окривљени оглашен кривим због извршења кривичног дела из члана 182а став 1. КЗ, за које је у складу са ставом 4. истог члана прописано да се кривично гоњење за ово кривично дело предузима по предлогу за кривично гоњење, а којег предлога нема у списима предмета, због чега није било ни места вођењу овог поступка. При томе, у образложењу другостепене одлуке се наводи да се оштећена дана 25.03.2023. годне обратила полицији и поднела пријаву. Међутим, те пријаве нема у списима предмета, а службена белешка о обавештењу примљеном од грађана сачињена од стране полицијских службеника се не може се користити као исправа која ће заменити кривичну пријаву. Такође, другостепени суд је превидео и чињеницу да се испитивање оштећене пред надлежним тужилаштвом, што јесте њен први контакт са поступајућим тужиоцем догодио 28.03.2024. године, односно пуних годину дана касније у односу на критични догађај, због чега нема места закључку нижестепених судова да се поднета пријава може сматрати благовременим предлогом за кривично гоњење у смислу члана 53. став 3. ЗКП, с обзиром да је у тренутку њеног подношења протекао тромесечни рок из члана 53. став 2. ЗКП, те је тиме кривично гоњење окривљеног за ово кривично дело застарело. Имајући у виду да је у оптужном предлогу као време извршења кривичног дела одређен датум 25.03.2023. године јасно је да је у време покретања поступка против окривљеног већ увелико протекао рок за благовремено кривично гоњење.

Изнете наводе захтева Врховни суд оцењује као неосноване, а ово из следећих разлога:

Одредбом члана 53. став 2. ЗКП прописано је да се предлог за кривично гоњење подноси у року од 3 месеца од дана када је оштећени сазнао за кривично дело и осумњиченог.

Из списка предмета утврђује се да се догађај одиграо 25.03.2023. године, да је оштећена ББ лично приступила у Министарство унутрашњих послова у Дирекцију полиције, Полицијску управу у Пироту 25.03.2023. године, којом приликом је сачињена службена белешка о обавештењу примљеном од грађана, у којој је оштећена детаљно описала шта се догодило, односно у којој су описане радње окривљеног које садрже елементе кривичног дела полно узнемиравање из члана 182а став 1. Кривичног законика, означила је именом и презименом окривљеног, као и да су овлашћена сужбена лица истог дана поднела кривичну пријаву као и спровела остале доказне радње (сачиниле криминалистичко-техничку документацију, извештај о форензичком прегледу лица места, записник о претресању уређаја за аутоматску обраду података и опреме на којој се чувају или се могу чувати електронски записници, записник о претресању стана и других просторија...). Кривична пријава МУП Дирекција полиције, Полицијске управе у Пироту, Одељење криминалистичке полиције, Одсек за сузбијање општег криминала Ку број 40565/2023 примљена је у Основно јавно тужилаштво дана 14.08.2023. године.

Одредбом члана 53. ЗКП прописано је да се за кривична дела за која се гони по предлогу оштећеног, предлог подноси надлежном јавном тужиоцу.

Чланом 53. став 2. ЗКП је прописано да се предлог за кривично гоњење подноси у року од 3 месеца од дана када је оштећени сазнао за кривично дело и осумњиченог.

Чланом 53. став 3. ЗКП прописано је да ако је оштећени поднео кривичну пријаву или предлог за остваривање имовинскоправног захтева у кривичном поступку сматраће се да је тиме поднео и предлог за кривично гоњење.

Одредбом члана 281. ЗКП прописано је да се кривична пријава подноси надлежном јавном тужиоцу, писмено, усмено или другим средством.

Чланом 281. став 3. ЗКП прописано је да ако је кривична пријава поднета полицији, ненадлежном јавном тужиоцу или суду, они ће пријаву примити и одмах доставити надлежном јавном тужиоцу.

Имајући у виду напред наведено, оштећена ББ је пријавила догађај који се одиграо 25.03.2023. године и то истог дана, о чему је сачињена сужбена белешка, у којој је детаљно описано шта се догодило, тако да иста у материјалном смислу има карактер кривичне пријаве. Оштећена ББ се благовремено обратила полицији, у року од 3 месеца од сазнања за кривично дело и учиниоца (члан 53. став 2. ЗКП) о чему је полиција сачинила службену белешку о обавештењу примљеном од грађана 25.03.2023. године.

Уједно Врховни суд указује да да је кривична пријава најчешћи начин сазнања јавног тужиоца о извршеном кривичном делу и претпостављеном извршиоцу кривичног дела, да ЗКП не захтева посебну форму у којој мора бити поднета кривична пријава, јер је циљ законодавца био да се подносиоцу пријаве омогући да на начин који њему највише одговара пријави догађај који сматра кривичним делом, а да то даље значи да кривичном пријавом се сматра свака дојава јавном тужиоцу да је извршено кривично дело које се гони по службеној дужности без обзира на начин на који је дојава извршена. Да се кривична пријава сматра свака дојава јавном тужиоцу да је извршено кривично дело за које се гони по службеној дужности произлази из чињенице да Законик о кривичном поступку не прописује форму и саставне елементе кривичне пријаве, као и да јавни тужилац не може одбацити кривичну пријаву зато што је иста неуредна (члан 284. ЗКП).

При томе у складу са одредбама члана 281. ЗКП, којом је прописан начин подношења кривичне пријаве, произлази да један од начина и предаје пријаве полицији, али да није предвиђена посебна форма за подношење кривичне пријаве, а што даље значи да службене белешке које су достављене јавном тужиоцу од стране полиције којима оштећена пријављује извршење кривичног дела у смислу ЗКП представља кривичну пријаву и самим тим сагласно члану 53. став 3. ЗКП има дејство предлога за кривично гоњење.

Сходно изнетом, околност да се оштећена обратила полицији одмах, да је поводом њеног обраћања полиција саставила службену белешку, која је заједно са кривичном пријавом достављена надлежном јавном тужиоцу 13.08.2023. године, сматра се да је тиме и поднела предлог за кривично гоњење.

Стога је погрешан став одбране да не постоји предлог за кривично гоњење окривљеног, јер је оштећена благовремено обавестила полицију о кривичноправном догађају о ком је састављена службена белешка која јесте доказ да је у смислу Законика о кривичном поступку (члан 281. став 3. ЗКП) поднета кривична пријава у року од 3 месеца од сазнања за дело и окривљеног.

Имајући у виду све наведено неосновани су наводи захтева за заштиту законитости којима се указује на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1) и 7) ЗКП, обзиром да, у конкретном случају, није протекао рок од 3 месеца од сазнања за кривично дело и учиниоца за стављање предлога за гоњење од стране оштећене ББ.

У преосталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљене је недозвољен.

Наиме, бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости наводи да је чињенично стање у поступку погрешно утврђено, а што детаљно и образлаже на страни 2, 3, 4 и 5 захтева за заштиту законитости.

Међутим, како погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреда закона из члана 440. ЗКП, не представља законом дозвољен разлог због којег окривљени преко браниоца може поднети овај ванредни правни лек - захтев за заштиту законитости, то је Врховни суд захтев у наведеном делу оценио као недозвољен.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП и члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП, донео одлуку као у изреци ове пресуде.

**Записничар – саветник
Ирина Ристић, с.р.**

**Председник већа – судија
Мирољуб Томић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**